

Om Rytteriets Panservogne.

Udviklingen præger

Danmarks Forsvar.

Ritmester F. Alten,

Chef for Gardehusarregimentets

Panservognseskadron fortæller om

Rytteriets nye Kampmidler.

Gardehusarer paa Motorecykle
med Sidevogn og Maskingevær.

Haandskydevaabnernes Udvikling og især den voksende Anvendelse af automatiske Vaaben har medført Nødvendigheden af at kunne dække sig bag et Panzer, især for de Styrkers Vedkommende, der skal anvendes i Opklarings-tjenesten, og som skal frem i ukendt Terrain, hvor man kan vente at blive beskudt overraskende, eventuelt fra flere Sider.

De voksende Krav om Hurtighed i Opklarings-tjenesten, der skal skaffe Troppesførereren et Grundlag for sine Beslutninger, har samtidig medført, at Rytteriet har maattet tage Motoren i sin Tjeneste til Løsning af de Opgaver, hvor Hesten ikke længere er tilstrækkelig hurtig.

Panservognen er et typisk Opklaringsvaaben. Den store Hastighed — indtil 100 km/Ti. — bringer den hurtigt frem til Føling med Fjenden og gør det tillige muligt, at den hurtigt kan trækkes tilbage for atter at skydes frem til ny Virksomhed i en anden Retning.

Vognens Panzer, 9—12. mm Specialstaal, gør den usaarbar overfor Haandskydevaaben og Granatsprængstykker. Udstyrelsen med Periskoper og Udkigsspalter med skudsikkert Glas medfører, at Besætningen kan være dækket under Kamp, hvor alle Luger kan lukkes gastæt, saaledes at Vognen kan passere gasbelagte Omraader.

For at undgaa at maatte stoppe op foran Spærringer, hvorfra Beskydning kan ske paa kort Hold, er Vognen forsynet med Anordning til Reverskørsel, saaledes at den kan køre hurtig Baglænskørsel, idet den har Rat og Betjeningsudstyr ogsaa i Bagenden.

Medens de første Panservogne var rene Landevæjskøretøjer, har den moderne Panservogn, der er udstyret med Træk paa alle Hjul, en betydelig Evne til at kunne passere igennem Terrainet udenfor Vejene.

Spørgsmaalet om Terraingangsevne har været et vanskeligt Problem at løse, da dette Krav kun

vanskeligt forenes med Kravet om en stor Hastighed paa Vej.

Man har forsøgt at anvende kædetrukne Køretøjer der paa samme Maade som en Kampvogn (Tank) kan passere over næsten alt Terrain, men er atter gaaet tilbage til at benytte Hjul-køretøjer, som man har givet stærkere Træk og Kæder til Omlægning paa Baghjulene ved Passage af opblødte Marker eller meget sandede Strækninger.

Denne Vanskelighed har medført, at man i nogle Aar maatte specialisere Panservognene i 2 Arter, dels vejgaaende og dels terraingaaende — en Løsning, der selvsagt var lidet tilfredsstillende.

Ved de nyeste Konstruktioner har man ved Træk paa alle Hjul opnaaet et Køretøj, der er hurtigt paa Landevej, og som tillige kan færdes i Terrainet som et Kædekøretøj.

Panservognens Bestykning bestaar af 1 Kanon og 2 Maskingeværer.

Kanonen er nødvendig ved Angreb paa fjendtlige Panservogne, der vil have let Spil overfor en ikke-kanonbevæbnet Panservogn. Kanonen skyder c. 150 Skud i Minuttet og er forsynet saavel med panserbrydende Granat som med Sprænggranat.

Maskingevæernerne anvendes overfor udækkede Maal. Deres store Skudhastighed — 2—300 Skud i Minuttet — gør Panservognene til farlige Modstandere, naar de overraskende kan komme til Skud paa store, saarbare Maal, f. Eks. marcherende Kolonner af Fodfolk, Artilleri, Train m. m.

Panservognene er forsynet med Radiostation, saaledes at de omgaaende kan indsende Melding om de Efterretninger, der tilvejebringes, og tillige kan modtage Ordre og Oplysninger, hvorved deres Ydeevne mangedobles.

Besætningen bestaar af 5 Mand. I Taarnet sidder Vognkommandøren, der er Befalingsmand, samt Kanonskytten. Ved Siden af Frontkøreren sidder Maskingeværskytten, i Vognens Hæk bag-

til Reservekørerne, der tillige betjener Radioen, der anvendes med Telefoni paa kortere, med Telegrafi paa længere Afstande.

*

Indførelsen af Panservogne her hjemme er gaaet langsomt. De sparsomme Pengemidler har medført, at man har maattet afvente Udviklingen i Udlandet for herfra at faa Erfaringer, der afpassede efter danske Forhold kan anvendes her.

De første Forsøgspanservogne byggedes i 1931 som rent vejgaaende Køretøjer paa alm. Lastvognschassis, der efterhaanden forsynedes med Reversanordning, Overbygning og Taarn.

Senere indkøbtes 2 Carden-Loyd-Panservogne i England, der viste sig som fortræffelige Terrainkøretøjer, men manglede Hastighed og Kanonbevæbning til helt at kunne gøre Fyldest i Fjernopklaringsstjenesten.

Efter at den svenske Fabrik Landsverk i Landskrona efter mangeaarige Forsøg har naaet betydelige Resultater med Fabrikationen af Panservogne, har man modtaget flere Leverancer herfra, som har været meget tilfredsstillende og fuldtud paa Højde med tilsvarende Panservogne af tysk, fransk og engelsk Fabrikat.

Naar det ifølge Hærloven 1937 tilstaaede Panservognsmateriel til sin Tid vil være leveret — Bygningen af en Serie Panservogne varer c. 1 Aar —, vil Rytteriet raade over et ganske vist lille, men fuldtud moderne Antal Panservogne.

*

Hærloven 1937 reducerede — som de foregaaende Hærlove — Antallet af Rytteriets Hesteskadroner, denne Gang til 4. En meget beklagelig Foranstaltning, der ikke opvejes ved, at hvert Rytterregiment faar 1 motoriseret Skytteskadron.

Som Regimenternes 7. Eskadron vil Panservognseskadronen blive opstillet omtrent saaledes:

Chef (Ritmester) med Næstkommanderende (Premierløjtnant) og Kommandogruppe, hvori indgaar Telefon-, Signal- og Radiohold, Motorordonnanser samt 1 Motorcyklistgruppe til Sikring.

Endvidere et Antal Panservognsdelinger à 3 Panservogne, 1 Forbindelsesvogn og 2 Motorordonnanser.

1 Motorcyklistdeling m. 3 Rekylgeværgrupper — 16 Motorcykler.

Train — Benzin-, Ammunitions-, Fægtnings- og Værkstedsvogne; Forsynings-, Køkken- og Bagagevogne.

De Egenskaber, der karakteriserer Panservognene: deres store Hurtighed og Aktionsradius, betydelige Kampkraft, ringe Saarbarhed og gode Meddelelsesmidler (Radio, Motorordonnanser), gør dem i særlig Grad anvendelige i Opklarings-

tjenesten, hvor de vil være nødvendige, hvis man vil have rimelig Udsigt til at slaa igennem med sin Opklaring overfor Fjendens Tilsløringsforsøg.

Panservognene anvendes i Almindelighed som motoriserede Opklaringskommandoer, ofte sammensat af 1 Deling Panservogne i Forbindelse med 1—3 Grupper Motoreyklistere, der benyttes til Patrouillering og Sikring, til Rydning af Spæringer, Bevogtning af Broer m. v.

Vil man betragte, hvilke Opgaver vore Panservogne vil komme til at løse i en Krigssituation, da vil disse formentlig omfatte:

Fjernopklaring.

Opklaring og Sikring for Motorkolonner.

Næropklaring for Rytteri og andre Vaaben.

Bevogtning af Forbindelseslinier.

Betragter vi Forholdene paa Sjælland i en Situation, hvor Fjenden har paabegyndt en Landgang f. Eks. paa Sydkysten, kan det tænkes, at vore Flyvere forjages, at vore Kystsignalstationer overrumpleres, og at Telefon- og Telegrafforbindelser ødelægges paa et tidligt Tidspunkt.

Det vil da være Panservognenes Sag hurtigt at gaa frem til Fjernopklaring for at skaffe Føling med de landsatte Styrker og tilvejebringe de Efterretninger, hvorpaa Troppførereren skal basere sine Beslutninger.

Panservognene maa da kunne slaa igennem en fjendtlig Tilsløringslinie for at komme frem og konstatere, ad hvilke Veje Fjenden begynder sin Fremrykning, hvor hans Bevogtningslinie staar, og hvor stort et Terrain han har besat.

Af særlig Betydning vil Panservognenes Opklaringsvirksomhed kunne blive, hvis Forholdene skulde medføre, at Luftpåklyringen svigter, hvad enten dette skyldes Fjendens Overlegenhed i Luften, vanskelige Vejrforhold eller Flyvernes Anvendelse paa andre Omraader, f. Eks. i Luftforsvaret.

I det Tilfælde, at den sjællandske Hærstyrke vil fremsende en motortransporteret Styrke — Fodfolk og mot. Artilleri m. m. — mod Landgangsstedet, vil det være nødvendigt, at denne Kolonnes Marchrum rekognosceres og sikres, hvortil Panservogne vil være nødvendige, især hvis det er lykkedes Fjenden at landsætte Panservogne.

For Rytteriets Hovedstyrke og for selvstændigt marcherende Kolonner af andre Vaaben vil det være af stor Betydning, at deres Marchvej og Adgangen til denne kan gennemkøres af Panservogne, hvis Nærværelse vil medføre, at fjendtlige Forsøg paa at opholde vedkommende Styrkes March kræver Anvendelse af større Kræfter, der maa gaa forsigtigere frem, naar de vil være udsat for Angreb af vore Panservogne, der hurtigt kan hidkaldes til det Sted, hvor en Fare maatte true.

Landsverkpanservogne i Fart, 100 km/Ti. — 9 mm Panser-Kanon — 2 Maskingeværer — 7,5 Tons.

En lille Hær, hvis Fløj maaske vil svæve i Luften, vil være meget udsat for at faa sine Forbindelseslinier bagud afskaarne, event. ved dristige raids af fjendtlige motoriserede Styrker, der bedst vil kunne imødegaas effektivt af en Panservognsstyrke, event. forstærket med Motorcykliststyrker og Fodfolk paa Motorvogne.

Det vil heraf sikkert ses, at der kan blive Brug for vore faatallige Panservognsdelinger ved mange Lejligheder, hvor det er nødvendigt at raade over en hurtig og slagkraftig Styrke, hvis rettidige Indsættelse ofte vil kunne blive af ikke ringe Betydning. — — —

Panservognen er et udpræget Angrebsvaaben. Dens Hurtighed bør udnyttes til at virke ved Overraskelse, der kan have betydelig moralsk Virkning og ofte kan faa afgørende Betydning for Kampens Udfald. Dens store Ildkraft — i Delingen 3 Kanoner og 6 Maskingeværer — bør fortrinsvis udnyttes til voldsom, kortvarig Ildafgivelse, som Regel paa ret korte Afstande (5—600 m), samt lejlighedsvis til Ildoverfald paa Middelaafstande.

Deltagelsen i Kampen vil ofte forme sig som pludselige, kortvarige Fremstød med derpaa følgende hurtig Forsvinden og event. følgende Fremstød et andet Sted.

Til et metodisk Angreb paa en forberedt Stilling, hvor det kan forudsættes, at der findes Artilleri, eller hvor Terrainforholdene er vanskelige, er Panservognene, paa Grund af deres begrænsede Pansertykkelse, ikke egnede. Hertil kræves Kampvogne.

Panservogne vil derimod ofte kunne støtte et Angreb ved at sættes ind paa en Fløj, hvor de event. kan virke overraskende mod den fjendtlige Flanke, muligvis i Forbindelse med andre Dele af Rytteriet, der ofte vil operere her, og hvis Angreb de kan støtte med deres betydelige Ildkraft.

Gaar Fjenden tilbage, sættes Panservognene an til Forfølgelse, hvor de ved en dristig og hensynsløs Optræden ofte kan bibringe Fjenden Tab. Ved at forhindre ham i at ordne sig kan de bevirke, at han ikke sætter sig fast til fornyet Forsvar.

I Forsvaret kan Panservognene finde Anvendelse ved at anbringes udenfor en Fløj, hvorfra de kan føre overraskende og voldsomme Stød mod Angriberen paa Steder, hvor han blotter sig. De bør derimod ikke indgaa som et Led i Stillingen, hvor deres Synlighed og Saarbarhed overfor Artilleribeskydning let vil bibringe dem Tab, der ikke staar i Forhold til den Nytte, de her kan gøre.

Føringen af Panservognsstyrker kræver Befalingsmænd, der er i Besiddelse af Initiativ og Energi, og veluddannede Panservognsbesætninger. Det vilde være ønskeligt, om Uddannelses-tiden kunde udstrækkes til 1 Aar i Lighed med Ryttereskadronernes, mod det nuværende $\frac{1}{2}$ Aar.

Herved vilde man ogsaa opnaa en Uddannelse under Vinterforhold, hvor Forholdene for Panservognenes Virksomhed vil vanskeliggøres i betydelig Grad.

En saadan Uddannelse vilde desuden bidrage til at belyse Spørgsmaalet om, hvorvidt man kan

fortsætte den ved Hærloven 1937 udvidede Motorisering af Hæren, der sikkert rummer en Fare i et Land, hvis Benzinbeholdninger og Tilforselsmuligheder ved et Krigsudbrud vil være begrænsede, og hvor Vinteren kan være saa barsk, at motoriserede Styrkers Brugbarhed kan blive tvivlsom.

F. Allen.

Danmarks Forsvar.

I sit Indlæg i »Vort Værn« Nr. 10 omtaler Hr. *Olaf Berg* Danmark som »det mest udsatte og militært set vanskeligst stillede Land.«

I 1914 maa Belgien dog erkendes at have ligget mere udsat end Danmark, og det samme maa erkendes med Schweiz, hvor Kampe foregik lige op ad dets Grænse. Er Czekoslovakiets Grænser i Dag mindre udsat end Danmarks? Vort Land ligger udsat, men militær-politisk (strategisk) bliver det først det »mest udsatte«, naar det er forsvarsløst.

»Militært set vanskeligst stillet« bliver Danmark kun, naar det har forsømt sit Forsvar i væsentlig højere Grad end alle andre Smaastater. Danmark er det eneste Land i Europa, der ikke har Papir for Ejendomsretten til sit Territorium, saa at vor Statsforfatningsret maa begynde med Ordene: »Danmark har fra Arilds Tid tilhørt de danske.« En Paastand om, at dette skyldes, at vi er taprere end vore Naboer, kan ikke staa for Historiens Dom. Denne viser derimod klart, at Grunden er, at *Danmark militært set er det letteste Land i Europa at forsvare*, fordi det ikke kan erobres ved en enkelt militær Operation, men maa erobres gennem en Række kombinerede Foretagender, der kræver et uafbrudt Samarbejde mellem Angriberens Hær og Flaade. Hvis hans Flaade havde Uheld over for den danske, saa at denne havde Herredømmet i vore Farvande, var vore Øer lige saa mange uindtagelige Fæstninger. Hele vor 1000-aarige Historie viser dette, de krigspolitiske (strategiske) Principper har været uforandrede i den historiske Tid, og Spørgsmaalet er da blot, om det er vanskeligere for os i Dag at bevare Herredømmet i vore Farvande end i Fortiden.

Under Verdenskrigen blev efter nogle dyrekøbte Erfaringer Smaafarvande som Adriaterhavet, den engelske Kanal og Helgolandsbugten overladt til den lille Krig med Miner, Ubaade, Motortorpedobaade, Vagtskibe og Monitører, medens Storflaaderne ikke vovede at trænge frem til Angreb paa disse Farvande. Derfor saa man den tyske Storflaade udføre Fremstød mod engelske Østkystbyer, men den vovede intet Angreb paa den engelske Kanal, hvorover en saa stor Del af de Transporter gik, der holdt de fransk-engelske Hære paa Vestfronten forsynede, skønt det var paa denne Front, at Tyskland satte sin største Kraft ind til Angreb. Efter Verdenskrigen behøver man ikke at læse mange militær-politiske (strategiske) Overvejelser for at blive klar over,

at Forsvaret med den lille Krigs Midler har vundet saa meget i Styrke, at det nu mere end den Gang saavel af Politikere som Admiraler erkendes for ret ugørligt at trænge frem med Storflaaden i Smaafarvande, hvor Modstanderen har sat sig fast. Disse Farvande maa helt overlades til den lille Krig.

I Fortiden maatte vi for at bevare Søherredømmet i vore Farvande efter Evne bygge de samme Storskibstyper som andre Lande. Det ovennævnte viser, at vi i Dag kan nøjes med at anskaffe os den lille Søkrigs væsentligt billigere Søkrigsmidler og alligevel have større Chancer for at hævde Søherredømmet i vore Farvande end tidligere, hvor vi kun kunde hævde det gennem vore Admiralers større Sømands-Dygtighed. En væsentlig Betingelse for, at vi i Dag kan have Held med at bevare dettes Søherredømme, er dog, at vi er først til Stede i visse af vore Farvande. Det vil altsaa sige, at vort Beredskab maa være højt.

Hr. *Olaf Berg* har derfor kun Ret i, at Danmark er »det mest udsatte og militært set vanskeligst stillede Land,« naar han gaar ud fra, at Danmark skal vedblive med at være flaadeløst og dermed forsvarsløst, thi uden Flaade er det klart, at vore landmilitære Kræfter ikke kan samles, og at det da er lettere for en Angriber at slaa Hærens enkelte Dele ned. Med en af de rette Enheder opbygget Flaade er Danmark derimod stadigt det letteste Land i Europa at forsvare for overkommelige Midler, og da dette er almindeligt erkendt i Udlandet, vil det med en Flaade af passende Størrelse og Beredskab ogsaa være mindre udsat.

Halfdan Barfod.

Til Læserne!

I næste Nummer af VORT VÆRN kommer vi bl. a. ind paa de nye Foretelser overfor det danske Mindretal syd for Grænsen, og herunder svarer vi tyske Blade, der har kritiseret VORT VÆRN, men desuden kommer der helt nye Oversigter i Bladet. Ligesom Forfatteren Kay Larsen hidtil historisk har fortalt om vor Søfart og vore gamle Kolonier (og naturligvis bliver ved med det), vil vi bringe lignende Stof fra den danske Hærs Historie, især bygget paa Oberstløjtnant Valdemar Stillings kulturhistoriske Arbejder. Endvidere vil vi bringe helt nyt Stof fra Sydslesvig, Færøerne, Grønland, Island, Sverrig, Norge og Finland — naturligvis foruden at vi beholder alt vort gamle Stof. —

I denne Maaned kommer forresten ogsaa Kvartalsregningen for Oktober Kvartal. Vi ved paa Forhaand, vore gamle Abonnenter vil forny — vi kender jo efterhaanden hinanden.

Saa er der vore nye Abonnenter! Monstro det ikke gaar ligedan? Vi lever i en urolig Tid, og i det kommende Vinterhalvaar vil der fuldbyrdes Begivenheder, som ogsaa faar Betydning for Danmarks Fremtid og Udviklingen herhjemme.

I en saa bevæget Tid kan man ikke undvære et sagligt, fordomsfrit, godt underrettet og aktuelt Tidsskrift, hvis man vil følge med. — Derfor fornyer man Abonnementet paa VORT VÆRN.